

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ג חשוון תש"פ | דף היומי בבלי: גדה יט.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תמ"ד עד סעיף ב'.
מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק י' 'והנה ידוע' עד פרק י' 'וכל דברינו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער התשובה פרק ח עד פרק ט

לפנות בוקר, הכביש שומם. לפתע נעצר לידו רכב עם שני ערבים | הח"כ לשעבר
גורש בבזיונות מספסל 'המזרח' בישיבת 'תורה אור' | 1758

על דא ועל הא

**היהודי קם והחל לגעור באבי: "כיצד אינך מתבייש
לשבת במקום גדולים? וכי אינך יודע שב'מזרח'
יושבים רק ראש הישיבה ושאר הרבנים? קום
בבקשה!..." אבי נאלם דום. מתח עצום שרר באוויר...**

התגובה המדהימה של הרב שלמה לורנץ ז"ל ליהודי שביזה אותו ברבים

אבי יושב במקום שאינו ראוי לו, ומיד קם אל אבי והחל לגעור בו: 'סליחה אדוני, הכיצד אינך מתבייש לשבת במקום גדולים?' נזף בו לעיני המתפללים, 'איה כבוד התורה? וכי אינך יודע שב'מזרח' יושבים רק ראש הישיבה ושאר רבני הישיבה, ומה לך ליטול גדולה לעצמך ולשבת במקום שאינו ראוי לך?...' קום בבקשה מהמקום ופנה אותו לרבנים האמורים להיכנס בדקות הקרובות. "אבי נאלם דום מול הטחותיו של אותו יהודי ולא אמר מילה. הוא אפילו לא ניסה להסביר לו שהוא יושב כאן רק בגלל שראש הישיבה מבקש ממנו זאת. הוא פשוט התרומם עם הטלית, נטל את הסידור בידו ועבר לשבת בספסלי בית המדרש של שאר המתפללים. מתח עצום שרר באוויר. הקהל שהספיק להגיע מוקדם והיה עד למעשה, עמד נבוך מול המתרחש לראות כיצד נזופים ברבים באדם מבוגר שעושה את הכל על פי הוראת ראש הישיבה.

"עם סיום תפילת שחרית, חזר אבי הביתה ואסף אותנו, כל בני המשפחה, וסיפר לנו את כל אשר אירע לו בתפילה. בתחילה חשבנו כי הוא מספר לנו זאת על מנת לפרוק את הצער והתסכול הממלאים את ליבו בעקבות המקרה, אך מהר מאוד הבחנו כי הוא

סיפר הרב משה לורנץ שליט"א מעשה שאירע אצל אביו הרב שלמה לורנס זצ"ל, מי שהיה גדול בתורה מצד אחד, ומצד שני עסקן חרדי גדול ומפורסם:

"לאחר שפרש אבי זצ"ל מהחיים הציבוריים ומהעבודות הממשלתיות, חזר אל ספסל הלימודים והשקיע את זמנו בלימוד התורה. נוהג היה אבי בכל יום להתפלל בקביעות בישיבת 'תורה אור' שהיתה סמוכה לביתו, בה היה מכהן ראש הישיבה הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל.

"ראש הישיבה היה מכבד ואוהב מאוד את אבי, עד כדי כך שהיה מורה לו לשבת בכותל 'המזרח' בעת שהותו בבית המדרש, כיאות לאישיות חשובה ומכובדת. תלמידי הישיבה הרבים שראו את אבי יושב 'במזרח' ליד ראש הישיבה הבינו, כי אם ראש הישיבה מכבד את אבי כך, כנראה שמלבד הצלחתו העסקית יש בו אף גדלות בתורה לא מעטה.

"והנה, באחד הבקרים של יום השבת, הגיע אבי אל היכל בית המדרש על מנת להתפלל עם הישיבה תפילת שחרית, והתיישב, כהרגלו, בכותל 'המזרח'. אחד המתפללים שכנראה לא הכיר את העובדה שהדבר נעשה מרצונו של ראש הישיבה, העלה בדעתו כי

הצדקה. לא רק שהוא לא מנסה להשיב לו רעה על מעשהו, אלא אדרבה, מנסה הוא לפתור לו את המועקה אשר גרמה לו לכך.

”ואכן עשינו כמצוות אבינו והלכנו לברר דרך אנשים ומכרים מה מעיק על אותו יהודי, ואף קיבלנו תשובה ברורה מהי הבעיה המפרה את שלוותו. סיפרנו זאת לאבינו, ונדהמנו עוד יותר לראות את תגובתו - מיד הפעיל אבינו קשרים עם כמה אנשים שסייעו לו ללא תשלום, בלי שאותו אדם יודע שאבינו הוא זה ששלח את אותם מסייעים לחלצו מבעייתו ולהשיב את שמחתו.

אדם בעל אמונה איתנה הוא האדם אשר אינו מאבד את שלות נפשו וישוב דעתו. הוא שולט בחייו, אינו כועס מכל דבר ואינו נפגע מכל אדם, מפני שהוא יודע שבורא עולם הוא זה ששלח לו את הניסיון הזה כדי לבדוק עד כמה אמונתו חזקה, ועל מנת שיעבוד על עצמו ויקבל את הכל באהבה, כדי להרבות את שכרו. (אוצרות הפרשה לך לך תש"פ מתוך 'יוציא עמו בששון')

מספר זאת בהארת פנים כה גדולה, בכדי לשאול אותנו שאלה גדולה וחשובה:

”שמעו נא ילדיי”, פנה אלינו בהתלהבות וחיבה, 'כשאותו אדם בייש אותי ברבים, הבטתי בפניו והבחנתי כי הוא אינו עושה זאת מתוך רוע לב או שנאה, אלא הבחנתי כי מועקה גדולה יושבת על ליבו והיא זו הגורמת לו לחפש קרבן על מנת לשפוך עליו את כל זעמו וזערו'.

”ואז עצר לרגע אבא ואמר: 'אני מצווה אתכם ומבקש מכם בכל לשון של בקשה שתבררו לי מה מעיק על אותו יהודי ומה מצער אותו, ומיד תבואו לספר לי זאת כדי שאוכל לעזור לו עד כמה שאוכל.. אם המועקה שלו נובעת מבעיות כלכליות, אשתדל לעזור לו, ואם הדבר נובע מחוסר שלום בית, אנסה לשלוח לו יועץ על חשבוני... לכו ובררו את העניין ותחזרו עם תשובות מדוייקות'.”

”אנו היינו המומים לחלוטין מבקשתו של אבינו. לא האמנו שכך יכול להגיב אדם שפגעו בו ברבים לעיני כל בלי שום

הסיפור היומי

כאשר הרכב חלף על פניו הבחין ר' יעקב שבתוכו יושבים שני ערבים. לבו התמלא פחד. מי יודע מה הם זממו לעשות לו? והנה הוא רואה שהרכב נעצר ואורות הרוורס נדלקים. הם חוזרים אליו...

האחרון שהם מחפשים לעשות, אז מי יודע מה הם זממו לעשות לו כשיהיה בכביש?

והנה, בעוד עיניו עוקבות אחר המכונית המתרחקת ממנו, לפתע הוא רואה איך היא נעצרת ואורות הרוורס נדלקים. משמע, הם החליטו לחזור אליו... הוא התחיל לרעוד ולהתפלל לה' שיצילו מכל חיות רעות המתרגשות לבא בדרך. בשעה זו הכביש שומם, ואין אף אחד ברחוב.

הודו לה', באותו רגע הגיע האוטובוס לירושלים. הוא עלה, וכך הסתיים הסיפור.

זמן מה לאחר שהגיע לירושלים שמע שהיה ל"ע פיגוע בבית שמש, כאשר התיאור של שני הערבים שביצעו את הפיגוע והרכב שעמו נסעו, מזכיר לו בדיוק את התיאור של הרכב שכבר פגש בבוקר השכם...

הוא היה מלא הודיה לה' על החסד שגמל עמו. אמנם ברכת הגומל אינו יכול לברך, אבל בכל זאת חפץ להודות לה' על הצלתו, ולכן החליט לקנות עליית שלישי כדי להודות לה'.

כאמור, כל זה היה ביום חמישי ט' חשוון, שבו קראו בתורה בפרשת לך לך. כאשר הבעל קורא סיים את הקריאה, כבר הבין את פשר הצלתו: הבעל קורא סיים את הקריאה במילים: "אמרי נא אחותי את, למען ייטב לי בעבורך וחייתה נפשי בגללך"...!

(פניני עין חמד לך לך תשע"ח, מעובד מתוך 'ווי העמודים')

היה זה ביום רביעי ח' בחשוון ה'תשע"ו. הרב יעקב ו' מבית שמש הרהר לעצמו: 'הרי אחותי האלמנה מחתנת בעוד שבוע, ומה עשיתי בשבילה? הרי צריך לעשות משהו כדי לעזור לה'... לאחר מחשבה החליט, שלמחרת בבוקר ישכים לקום ובשעה 5:30 יצא עם האוטובוס הראשון לירושלים, שם יזכה את בני ישראל רחמנים בני רחמנים במצוות החסד הגדולה של הכנסת כלה ליתומה, ובכך יוכל להיות לעזר לאחותו האלמנה.

למחרת ביום חמישי ט' בחשוון בבוקר, אכן קיים ר' יעקב את מחשבתו והשכים לקום. בשעה 5:25 עמד לעבור את הכביש ברחוב נהר הירדן ליד ביתו, שהוא כביש מרכזי בבית שמש, כדי להגיע לתחנה שמעבר לכביש, שם עוצר האוטובוס הנוסע לירושלים.

כשרצה לעבור את הכביש, השומם בשעה זו, הגיח לעברו רכב, עצר ורמז לו שהוא יכול לעבור את הכביש. ר' יעקב, שלא מיהר כל כך, לא הבין מה מניע את הרכב לעצור לו, וכי אינו יכול להמתין עוד שניה עד שהרכב יעבור? לכן רמז לו שהוא יכול להמשיך בנסיעה.

כאשר הרכב עבר על פניו, הבחין שבתוכו יושבים שני ערבים. לבו התמלא פחד. כי אם עד לרגע זה חשב שהיה זה נהג יהודי שהשכים קום בבוקר, וחפץ לעשות חסד מיד בקומו עם הולך רגל, הרי כעת כשראה שמדובר בערבים, שחסד הוא הדבר

שוטר עצר אותי: "מה החוטים האלו?!" זה בגד של יהודים - ענית. יש ברוסיה חופש דת!... עיניו ירקו ברקים: "חופש דת? - רק בבית. ללכת כך ברחוב זו התגרות, פעילות אנטי מהפכנית... תן לי את התעודות!"

כך הצליח הגר"י גלינסקי זצ"ל להתפטר מהשוטר הרוסי, וגם להבין מדוע סדום נהפכה בדיוק ביום שלוט מזונה שם כשופט...

הגדרתם. עבירה נוספת. אך מה באפשרות לעשות? כאשר אבדת אבדת.

אנו הולכים, וכולם סוטים מדרכנו כאילו היינו מצורעים. איש אינו רוצה בקשרים, לא עם שוטר ולא עם אסיר.

תוך כדי הליכה אני שולף מהכיס שני רובלים, ומושיט לו... "טוב ויפה", הוא מסנן בארסיות. "פרופוגנדה, פרסומת חוצות לדת, וחסר מסמכים - ומנסה לשחד שוטר בעת מלוי תפקידו. תמשיך כך, לקבור את עצמך!" - והוא מחיש את צעדיו לעבר תחנת המשטרה.

כשנגיע לשם אני אבוד, הדברים ייצאו מכלל שליטה... טוב, אני עונה. תגיד אתה, כמה? "חמישה, לא פחות."

למזלי הטוב, היה לי. החמישיה החליפה ידיים והוא הפטיר: "לך, ושלא אראה אותך יותר". בלי חמישה רובלים, התכוון. ואז הבנתי: בסדום היו חוקים נוראים, אז איך שרדו שם? אם לא במתן קופיקות, אזי במתן רובלים... אבל ביום בו מינו שופט הגון שאינו נוטל שוחד, ושופט בנוקשות על פי חוקי סדום - אחת דינה להחרב!...

('זהגדת', הובא ב'אגעדאנק' וירא תשע"ו)

כשהגיעו המלאכים להפוך את סדום, מצאו את לוט יושב בשער העיר, שבאותו יום מינהו שופט עליהם (רש"י בראשית ט, א).

שואל הגר"י גלינסקי זצ"ל: במשך יובל שנים לא נהפכה סדום, וביום שמינו את לוט כשופט - דווקא אז נהפכה? לכאורה, עם שופט צדק כלוט, היו להם סיכויים לשפר את דרכם!

ומשיב: אקדים לתשובה סיפור מעשה, ובי היה המעשה: כשהשתלטו הרוסים על ליטא אסרו על קיום הישיבות, סגרו את תלמודי התורה, אטמו את המקוואות, אבל לא יכלו לאסור על האנשים, כבודדים, לקיים מצוות דתם. ובנובהרדוק, הן יודעים אתם, חינכו אותנו: "לא יבוש מפני המלעיגים עליו בעבודת השם", גירא בעיני השטן! הלכתי אפוא בחוצות העיר כשציציותי בחוץ...

והשטן הגיע. שוטר עצרני: "מה החוטים האלו?!" בגד של יהודים, אני עונה. יש ברוסיה חופש דת! עיניו ירקו ברקים: "חופש דת - בבית. ללכת כך ברחוב זו התגרות, פרסומת לדת. פעילות אנטי מהפכנית... צמד מלים שעורר חלחלה באותם ימים. "את התעודות!" הרי לך... הייתי פליט מפולין, חסר תעודות. זו היתה עברה פלילית שעלולה לסבך בצרות צרורות!

"בוא אתי, במשטרה יחקרו..."
יחקרו, וימצאו שאני בן ישיבה ואיני עובד, "טפיל" לפי

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק. עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

היה זה בהפסקה. בכתה הסתובבו התלמידים, מהם משוחחים ומהם משחקים, כשלפתע התיישב אחד הילדים והליט את פניו בידי רכון על השולחן. תחילה לא הבינו מה ארע לו, עד שקלטו...

מחזה בלתי נשכח שהתרחש בכיתה ב' באחד מתלמודי התורה בירושלים

נפשם הרכה.

היה זה בהפסקה, בכתה הסתובבו התלמידים, מהם משוחחים ומהם משחקים, כשלפתע התיישב אחד הילדים והליט את פניו בידי רכון על השולחן.

תחילה לא הבינו מה ארע לו, עד שקלטו - הנה הוא מתפלל לה': "והאר עינינו בתורתך"...

או אז, בזה אחר זה, התיישבו כמנין ילדים והתחילו לזעוק מעומקא דליבא ולהוזיל דמעוה כמים, בצעקה לה' ובלהט - "והאר עינינו בתורתך"!

וכך נמשך המחזה כמה דקות, מותיר אחרי שולחנות מורטבי דמע...

אכן 'שערי דמעוה לא ננעלו'. מי יודע איזה שפע עליון הורידו תפילות חמות אלו, הבוקעות ועולות מהבל פה שאין בו חטא, לפתוח לבבות יהודים אטומים ולהאיר עיני כלל ישראל בתורה ויראה.

(מאמרי 'עינינו גל' בתוך 'אוסף גיליונות' פר' וירא תשע"ט)

מעשה נפלא סיפר המלמד דרדקי, אמן פדגוג, הרה"ח ר' אליהו חשין שליט"א לתלמידיו בכתה ב' בת"ת בירושלים:

לפני כמה שנים היה בכיתתו תלמיד שרצה מאד להצליח ללמוד, דא עקא ששכלו היה אטום וסתום באופן לא שגרת, ולא הצליח להכניס לראשו שום כלום ממה שלימד בכיתה.

כשראה את גודל צערו של התלמיד האהוב, נסע אל מרן שר התורה רבינו הגר"ח שליט"א, לספר על קושי תלמידו וצערו.

מרן הגר"ח ביקש לדעת איזה חלקים הוא מתפלל עמהם בכל שחרית, ואז ייעץ לו שיאמר לתלמיד שיתאמץ מאד בבקשת 'והאר עינינו בתורתך', ואם יוכל - אף להוזיל דמעוה שם.

התלמיד תפס עצה זו - המשיך הרב חשין לספר לתלמידיו - והנה נפתחה לו סיעתא דשמיא, עד שכעת בכתה ח' הוא עומד לסיים ש"ס משניות בהבנה מצויינת.

התלמידים הרכים שמעו את הסיפור בהתפעלות רבה, אולם גם המלמד היקר לא שיער את גודל הפעולה שיפעל סיפור זה על

פינת חינוך

מדוע רוב האנשים בעולם הם בעלי דימוי עצמי נמוך? האם יש קשר בין מחמאות מהסביבה לדימוי העצמי? ומהו הערך של תינוק בן חודש?

"אתה שווה הרבה, ילד!" - מאמר שני בסדרה על הקניית דימוי עצמי חיובי, מאת המחנך הרב פנחס ברייער שליט"א

אף חושש שהם יגלו את חסרונותיו.

2. מטבע הדברים, אדם שומע במשך החיים יותר ביקורות מאשר מחמאות, כך שהמידע שיש לו על עצמו מהסביבה מוזן בעיקר מאינפורמציה שלילית וקטלנית. לכן הוא בדרך כלל מרגיש גרוע ממה שהוא באמת.

ב. תחושות פנימיות: הדימוי העצמי אינו קשור למציאות בשטח, אלא הינו תחושה הנוצרת במערכת הרגשית שבתוכנו. הדימוי אינו מוזן תמיד מנתונים דרך המערכת השכלית. לכן

נוסיף נקודות חשובות להבנה ולהתעמקות בנושא הדימוי העצמי:

א. אינדיקציה מוטעית: לרוב האנשים בעולם אין אינדיקציה נכונה על עצמם. רוב האנשים הם בעלי דימוי עצמי נמוך במקרה הטוב, ובמקרה הטוב פחות - דימוי שלילי!

הדבר נובע משתי סיבות עיקריות:

1. אדם מזהה אצל עצמו חולשות שאף אחד אינו מודע להן. הוא מרגיש שווה פחות ממה שהסובבים מעריכים אותו, ולפעמים

בהמשך החיים, הערך שלנו עובר התניה למשוואה הבאה: ערך = הצלחה. דהיינו, אתה שווה לפי רמת ההצלחות שלך, ואת רמת ההצלחה קובעת לך הסביבה. כך קורה שאדם מרגיש פתאום 'לא שווה' - משום שהוא אינו עומד בציפיות וברף ההצלחה של הסביבה.

זהו עיוות עצוב... הרי רמת ההצלחה משתנה מדי תקופה, ואיך ייתכן שאנשים זרים הם אלו הקובעים את ערכנו? לדוגמה: אדם שיחיה כיום ללא חשמל וללא טלפון, ייחשב לכאורה כפרימיטיבי שלא שווה כלום, כי לא הצליח להשיג את המינימום שיש לכל אדם בעולם. לעומת זאת, לפני מאה שנה, חיו כך כל יושבי תבל... האם זה אומר שבעבר אף אחד לא היה 'שווה'?

איך אפשר לקבוע את הערך על פי קניינים משתנים? חובה עלינו לשנות עיוות זה ולהתחיל לקלוט שאדם שווה מעצם היותו אדם, מעצם היותו יציר כפיו של הקב"ה, בעל תפקיד וייעוד ייחודיים לו בלבד!

היעד: להגיע בסייעתא דשמיא להערכה עצמית ללא קשר להצלחות ולכישלונות ולהיות מחוברים לעצמנו. צידה לדרך:

ביטחון עצמי אינו גאווה אלא הכרה ביכולות. חשוב שלא נתבלבל!

הילד שלכם מתקשה לקבל ביקורת? מתקשה לעמוד מול כישלון? חשוב שתדעו: זו נורה אדומה שמאותתת לכם לגבי הדימוי העצמי שבו.

אל תחכו למחמאות מהסביבה כדי לבנות את הדימוי העצמי שבכם. אתם חשובים גם בלעדיהן!

אפשר לשנות! גם אם הדימוי העצמי שבכם או בילדכם נמוך ופגוע, עדיין לא מאוחר לתקן זאת!

ערכו של אדם לא נמדד על פי ההצלחה שלו. כל תינוק, כל ילד וכל אדם - חשובים מעצם היותם 'אדם'.

נוכל למצוא אנשים מצליחנים שדימויים העצמי נמוך, ולעומתם אנשים רדודים ש'אין להם מה להציע', המרגישים מצוין. נתון זה חשוב מאוד כשאנו רוצים לטפל בבניית ערך עצמי. או אז עלינו להתמקד בשינוי התחושות הפנימיות בתוכנו, ולא לשנות את המציאות בשטח.

ג. תלות במחמאות: רבים חושבים שערכם העצמי יגדל אם הסובבים אותם יעריכו או יחמיאו להם. הם מטילים את כל האחריות לבניית ערכם העצמי - על הסובבים.

זו טעות! את הערך העצמי בונה כל אחד לעצמו, באופן אישי... ניתן לקבל הכוונה והדרכה, אבל את התרגול ואת השינוי המחשבתי על כל אדם לבצע בעצמו.

אדם שהבסיס הערכי שלו רעוע, לא יבנה גם ממחמאות. הוא יקבל כל מחמאה כאילו ניתנה מתוך רצון לעודדו בלבד, ויוכיח לעצמו בכך את המסכנות שלו. זה כמו למלא מים בבור בלי תחתית. רק לאחר שהכלי בנוי ואטום, יש לו אפשרות להכיל את מה שהסביבה מעניקה.

ד. מסוגלים לשנות: גם מי שגדל בסביבה ביקורתית וקטלנית וחווה כישלונות רבים - יכול לשנות את הדימוי העצמי, אם רק ירצה לעשות זאת. נקודה זו חשובה מאוד. לפעמים יש בנו תחושה שהמצב בלתי הפיך, אבל זה פשוט לא נכון!

אמנם מדובר כאן בעבודה קשה, שכוללת התעמתות עם המחשבות השליליות, אבל אם יש רצון חזק לשנות - אפשר להצליח, וכל זמן שהנר דולק אפשר לתקן...

@ נולדים להיות 'שווים'

כל ילד, כשהוא נולד - הוא מרגיש שווה ורצוי. בפרשת בחוקותי אנו מוצאים ערך גם לתינוק בן חודש!... על אף שתינוק זה אינו יודע לבצע שום פעולה כמעט, חוץ מלאכול ולבכות, ואין מאחוריו רזומה של הצלחות, בכל זאת אנו אוהבים אותו ומוכנים לעשות למענו הכל.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מי שלזה חלב שהתפוגה שלו בעוד יומיים, האם מותר לו להחזיר חלב שמחזיק מעמד לעוד שבוע?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

יותר. וזאת כיון שהחלב מחירו קבוע ואינו משתנה בזמן קצר. וגם אם בזמן הפרעון אותו חלב כבר היה מתקלקל אם לא היה לזה אות, שאז אין היתר של "יצא השער" כמבואר ביד אברהם סי' קס"ב - ג"כ יש להקל, כיון שזה דבר מועט.

אכן, אסור להתנות שיחזיר חלב שעומד לאורך זמן יותר ממה שלזה. שכן אפילו שאינו עולה יותר כסף ואין תוספת במחיר או בכמות, בכל זאת יש תוספת באיכות, וגם זה אסור, כמבואר בספר ברית פינחס (פ"ג סעיף כ"א). אלא, אם לקח חלב שתוקפו לעוד יומיים, יחזיר חלב שמחזיק עוד יומיים מזמן הפרעון, או ישלם בכסף.

שאלה: בשכונה חדשה שמתאכלסת מקרוב אין מכולת באזור, רק בריחוק מקום, ויש מי שעושה גמ"ח להלוואת חלב, שניתן לקחת ממנו שקית חלב ולהחזיר אחרי יום או יומיים כשמזדמן להגיע לצרכנייה. האם יש בזה איסור סאה בסאה? כמו כן, בעל הגמ"ח מבקש שיחזירו חלב עם תאריך תפוגה לעוד שבוע כדי שיחזיק מעמד ברשותו ולא יתקלקל. אם כן, מי שלזה חלב שהתפוגה שלו בעוד יומיים, האם מותר לו להחזיר חלב שמחזיק מעמד לעוד שבוע?

תשובה: מותר ללוות חלב על מנת להחזיר חלב ואין בזה איסור "סאה בסאה", שגזרו חכמים שמא יתייקר ויחזיר פירות יקרים

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפנתח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

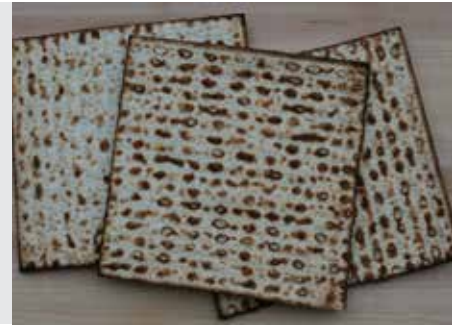

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מצה נחשבת למוקצה בערב פסח שחל בשבת?

אלא יש להשתמש במצה כלחם משנה, ויניחנה בשקית וכדומה כדי למנוע מגע בחמץ. ויש אומרים שמצה היא מוקצה בשבת זו, כיון שאסור לאוכלה (ראה להלן); אך בבית שיש בו ילד שאינו ראוי לקיום המצוה בליל הסדר, לכל הדעות אין המצה מוקצה, כיון שהיא ראויה לאכילה לילד זה.

[שו"ע תמד, א, משנ"ב א, וביה"ל ד"ה ומשיירין; ביאורים ומוספים דרשו, 3 ר"ז]

כשערב פסח חל בשבת, בודקים את הבית מחמץ בליל י"ג בניסן, בברכה, וככל דיני הבדיקה בליל י"ד בניסן בשנים רגילות. ומבטלים את החמץ לאחר הבדיקה, ובערב שבת לפני חצות מבערים את כל החמץ, מלבד החמץ המיועד לאכילה עד לזמן איסור החמץ בשבת, הכולל את הפת לסעודות השבת בלילה ובבוקר. ולחם משנה אין להותיר, אם אינו זקוק לו לאכילה בסעודה,

כיצד מקיימים את מצות סעודה שלישית בערב פסח שחל בשבת?

ברם, מאחר ויש אומרים שניתן לקיים סעודה שלישית של שבת לפני חצות היום, ראוי שבנוסף על הבשר או הפירות שאוכלים בני אשכנז לאחר תפילת מנחה, יאכלו בבוקר שתי סעודות פת. והעושה כן, יצא ממקומו בין שתי הסעודות, וישהה ביניהן במשך כמחצית השעה, ויש שכתבו כי די ברבע שעה.

[שו"ע תמד, א, ומשנ"ב ה, ו רח; ביאורים ומוספים דרשו, 11, 13 ר"ז]

בערב פסח אסור לאכול מצה; ומצה שנילושה במי פירות בלבד, המכונה 'מצה עשירה' - למנהג בני ספרד מותר לאוכלה, ולמנהג בני אשכנז אסור. ולכן, בערב פסח שחל בשבת, בסעודה שלישית, שזמנה לאחר תפילת מנחה, שאז כבר אסור לאכול חמץ - למנהג בני ספרד, יאכל מצה עשירה; ולמנהג בני אשכנז, יאכל בשר ודגים; ואם אין לו בשר או דגים, יאכל פירות, ויש עדיפות לפירות משבעת המינים.

האם מותר לאכול מצה מטוגנת בערב פסח?

ובכל מקרה שאוכלים מצה לאחר חצות היום, דהיינו, בין למנהג בני ספרד שאוכלים מצה עשירה, ובין בני אשכנז האוכלים מצה מבושלת או מטוגנת - מותר לאוכלה רק עד תחילת הרבע האחרון של היום, כדי שיאכלו בלילה את מצת המצוה לתאבון. ומסיבה זו, אין להרבות אף במאכלים אחרים, כגון בשר או פירות.

[שו"ע תמד, א, משנ"ב ז-ח, ושעה"צ א; ביאורים ומוספים דרשו, 15-16]

בהמשך לאמור: יש אומרים שניתן לקיים סעודה שלישית לאחר חצות היום במצה מבושלת, ויש אומרים שאף במטוגנת; אף יש אומרים שאף מצה מבושלת או מטוגנת אסורה באכילה בערב פסח. ובשעת הצורך, כגון שיש קושי לנקות את השיניים מחמץ בשבת, או במקום שמפזרים האוכל בחדרים רבים (כגון בתי חולים) וקשה להשגיח על החמץ - ניתן להקל.

* מי שמכר את חמצו לגוי בפסח - יש מהראשונים שסוברים, למרות שעבר על איסור דאורייתא, שהרי נהנה מהחמץ בכך שמקבל כסף תמורתו, הכסף מותר בהנאה. וכן דעת השולחן ערוך. והוא הדין אם קיבל דבר אחר תמורת החמץ. אולם, לדעת ראשונים רבים, חכמינו ז"ל קנסו את בעל החמץ עצמו, ואת בני ביתו הסמוכים על שולחנו, ואסרו עליהם להנות מתמורת החמץ. ולדעתם, אף כשמכר חמץ באיסור דרבנן - אסור להנות מתמורתו. ויש להחמיר כדעה זו, אלא אם כן איסור ההנאה כרוך בהפסד כספי גדול. ואם עבר וקנה בתמורת החמץ דבר אחר - מותר להנות מהתמורה של התמורה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

עיר שאינה מוקפת בחומה או ב'עירוב' - לענין מה היא מוגדרת כ'מקום אחד'?

ואם שבת בעיר שאינה מוקפת בחומה ולא בעירוב, וחזר לתוכה - אינו רשאי ללכת בתוכה יותר מארבע אמות. ומה שמדידת תחום אלפיים אמה נעשית גם בעיר כזו מקצה העיר, זהו משום שכל העיר מוגדרת כמקום שביתתו, והתחום נמדד מקצה מקום השביתה; אבל כדי להחשב כארבע אמות עבור החוזר מחוץ לתחום, עליה להיות מוקפת במחיצות כדן. ויש אומרים שגם עיר כזו נחשבת כארבע אמות עבור החוזר מחוץ לתחום.

[שו"ע תה, ח, משנ"ב לו, לח, מ רמא, וביה"ל ד"ה אם; ביאורים ומוספים דרשו, 30]

מי שיצא בשבת אל מחוץ ל'תחום' במזיד, וחזר לתוכו, או שנכנס לרשות היחיד כלשהי - אף אם חזרתו או כניסתו נעשו באונס - אינו רשאי ללכת יותר מארבע אמות. אולם, אם אדם זה שבת בעיר המוקפת בחומה או ב'עירוב', וחזר לתוך העיר - אף אם גם חזרתו נעשתה במזיד - מכיון שבכניסת השבת שהה בעיר זו, נחשבת עבורו כל העיר כארבע אמות. ועם זאת, אינו רשאי לצאת לתחומה של העיר, כיון שמחמת יציאתו ממנה במזיד, אינה נחשבת עוד כמקום שביתתו, וממילא הפסיד את תחומיה.

הלוח היומי

י"ג בחשוון | רבי שמואל יצחק מודילינו זצ"ל, אב"ד סלוניקי, בעל דברי שמואל, נאמן שמואל, ארוחת תמיד ועוד

בשנת שי"ד, לאחר שריפת התלמוד הגדולה, שהתקיימה ברומא ביום א' דר"ה, בהוראת האפיפיור יוליוס ימ"ש"ו בעקבות הלשנה, ביום זה י"ג במר חשוון, הועלו שוב על המוקד ספרי התלמוד בבלי וירושלמי ועוד ספרי קודש רבים והפעם בכיכר העיר בוונציה.

יארצייט:

תס"ד: רבי שמואל יצחק מודילינו זצ"ל, אב"ד סלוניקי, בעל דברי שמואל, נאמן שמואל, ארוחת תמיד ועוד.
תקמ"ב: רבי ברוך ב"ר אברהם מקוסוב זצ"ל, בעל יסוד האמונה, עמוד העבודה ונחמד ונעים.
תקע"ה: רבי יעקב ב"ר יצחק דוד גינצבורג זצ"ל, דיין בבי"ד של הנודע ביהודה בפראג ובעל זרע יעקב.
תרע"א: רבי אליהו יוסף ב"ר גדליה אהרון רבינוביץ זצ"ל, מליניץ.
תשי"ג: רבי שלום ב"ר יחיא קורח זצ"ל, מרבני צנעא-תימן.
תשנ"ד: רבי צבי שרגא ב"ר אהרן גרוסברד זצ"ל, ר"י פוניבז' לצעירים ובעל דעת שרגא.

גם מי שיודע את האיסור אך אינו יודע את חומרתו - נחשב כשווגג ואסור לדבר עליו לשון הרע

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

שישקול הדברים כפי דעת חברו ולא כפי דעתו, כי לא כל הדעות שוות, שיתכן שלפי דעת חברו ולפי השגתו אולי ימצא כי אין לו עוון ואשמה. וזה פירוש הפסוק 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו', ומקומו הוא ערך שכלו והשגתו, כי כל אחד יש לו צד וענין בשכלו מה שאין באחר.

אופן נוסף: גם בדבר שידוע שנוהגים בו איסור, אבל לא יודעים את גודל האיסור, וכגון בזמנים שלא היה ידוע חומר האיסור של השחתת הזקן בתער - כתב בשו"ת רעק"א (ח"א פסקים סימן צז) שהטועה בזה נחשב כשווגג והוא עומד בכשרותו [ולעניינו, אסור לדבר עליו לשון הרע ואינו נחשב כעובר עבירה מפורסמת]. ומבואר שם מדברי הרעק"א שהכל תלוי במציאות שבכל דור, כמה מפורסם איסור זה [וכמו שהיום ידוע לכל חומרת האיסור של השחתת בתער]. וכן הביא בשו"ת אחיעזר (ח"ג סימן כה) לגבי עדות של מחלל שבת שפתח חנותו בשבת, שאף שידע את עצם איסור מלאכה בשבת, אבל לא ידע חומר האיסור בפתיחת החנות בשבת, לכך נחשב כשווגג וכשר לעדות.

בענין לשון הרע על אדם שעבר עבירה, כתב ה'חפץ חיים' בכלל ד' מהלכות לשון הרע סעיף ג', שבאדם בינוני כסתם איש ישראל שדרכו להישמר מחטא, ונכשל בחטא רק לפעמים, ויש לתלות שעשה את הדבר שלא במתכוון, או שלא ידע שהדבר אסור; או שידע, אך חשב שזו רק חומרא ומדה טובה בעלמא שהכשרים נזהרים בזה - אזי אפילו אם ראוהו שעובר על כך כמה פעמים, אסור לגלות זאת, ואסור לשנוא אותו ולבוז לו על כך, אלא צריך לדונו לכף זכות.

בביאורים ומוספים מרחיבים בדין זה ומציינים מדברי הח"ח להלן (באמ"ח ס"ק לא), שגם אם אמרו לו במפורש שהדבר אסור, אם זהו דבר שלא מפורסם איסורו בישראל צריך שיאמר לו זאת אדם נכבד שראוי לסמוך עליו, או שיראה לו בספר שדבר זה אסור, שרק אז נחשב כמזיד אם ימשיך לעבור על כך, אבל אם אומר לו את זה אדם שאינו נכבד, אינו נחשב כמזיד, כי אולי חושב שהמוכחו אינו יודע את הדין.

והכלל בדברים אלו כתב בסדר היום (באזהרות לשון הרע),

כיצד ניתן להאריך את שנות חיי האדם?

הג"ר יוסף חיים זוננפלד היה אומר:

לכל אדם יש קצבת חיים בעולם הזה, וכל אותו זמן שהבן עוסק בכבוד אביו ואמו אינם נכללים לו מכלל שנות חייו, ויארך ימים יותר כדי להשלים לחיות משך מספר השנים שנקבעו לו.

(ויברך דוד [הרב הרפנס] כיבוד או"א - פתיחה עמ' לג)

כאשר אנו משקיעים זמן בשביל מצות כיבוד הורים לא נצטער על ה"הפסד" של זמננו היקר (כביכול), שהרי ה' יאריך את ימינו וישלים לנו זמן זה.